

Novice

Nesreče

Huda poškodba vsled padca z ogrodja. Pri prenavljanju mariborske kaznilnice zaposleni 48 letni Boštjan Hameršek je padel z ogrodja. Pri padcu si je zlomil nogo in se je tudi na znotraj hudo poškodoval. Hamerška so prepeljali v bolnišnico.

Smrtno ponesrečila pri iskanju jagnjeta. Na Rogatcu nad vasjo Luče v Gornji Savinjski dolini se je v ponedeljek, 21. junija, zvečer smrtno ponesrečila pri iskanju jagnjeta 16 letna Marija Kosmač iz Luč. Padla je 25 m globoko in ostala na mestu mrtva z razbito lobanjo. Našli so jo šele drugo jutro.

Kaznjene utonil pri kopanju. Na Breškvarjevem travniku na Barju pri Ljubljani so sušili kaznjenci seno. V oddaljenosti od službujočega paznika sta se podala kopat v Ljubljansko kaznjeno 26 letni Alojzij Cankar, doma iz Polhovca Gradca, in Ferdo Tomšič iz Grosuplje. Sredi Ljubljane je prevzel Cankarja strah, kriknil je, zginil pod vodo in utonil.

Velika opekarna zgorela. Na poti z Viča proti Dobrovi pri Ljubljani so v obratu že od leta 1907 Združene opekarne, ki zaposlujejo v sezoni 100 delavcev in so izdelovale do 50 milij. komadov opeke letno. Dne 22. junija zjutraj je postala viška opekarna žrtev požara, ki je eden največjih v zadnjih 50 letih v Ljubljani in okolici. Kakor hitro so opazili požarno nesrečo, so klicali na pomoč iz opekarne, tovarniške in sirene vlakov. Na pomoč so pribrzele vse ljubljanske ter okoliške gasilske čete in je bil v najkrajšem času na delu 12 motork. Ko so gasilci uvideli, da ne bodo mogli oteti glavnega poslopja, kjer je bila velika peč, so se lotili omejitve nesreče, kar jim je tudi uspelo. Obvarovali so glavno strojnico, kjer so razvrščeni glavni stroji. Goreti je pričelo v podstrešju velikega dvonadstropnega poslopja. Tam je bila postavljena velika peč. Spodaj zaposleni delavci niti slutili niso, da gori nad njimi. Grozen je bil pogled na valeči se dim in na plamene, ki so švigali 50 m visoko. Z glavno stavbo vred je uničil ogenj tudi zalogo opeke. Škoda je zelo velika, a bo krita z zavarovalnino, katera znaša pet milijonov dinarjev. Gasilo je 300 gasilcev, gledalcev se je nabralo poleg policije ter orožnikov in najvišjih osebnosti nad 3000. Pri reševalnih delih je bilo nekaj gasilcev ranjenih od rušecih se tramov in so jih prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Glavna stavba viških Združenih opekarn je bila zažgana. Zgoraj poročamo o požarni nesreči, ki je zadela Združene opekarne na Viču pri Ljubljani. Podjetje je po ocenjeni škodi oškodovano za 1.500.000 din. Pojasnjeno je tudi, da je nastal požar vsled požiga iz maščevanja. Ogenj je podtaknil delavec Anton Božnar. Omenjeni je bil zaposlen v opekarni 30 let. Lani 3. junija je bil odpuščen. Odpust iz službe ga je silno potrl. Dalje časa se je z ženo in eno hčerko preživljal kot dninar na kmetih. Nazadnje je dobil zaposlitev v opekarni Stavbne družbe na Cesti dveh cesarjev. V sredo, 22. junija, je ob pol štirih zjutraj tiho vstal in rekel ženi pred odhodom: »Grem v opekarno enega potirjat.« Opoldne je njegova žena pogrešila škatlico vžigalic in stekle-

nico za petrolej. Pod strojnim oddelkom zgorele opekarne so našli tri debele odrezke desk, na katerih je bilo napisano: »Jutri zjutraj ob 4 — Gori! — Božnar Matevž.« Že dopoldne po udušenem požaru so zadeli gasilci na zoglenelo človeško okostje, katerega so se držali kosci mesa. Božnar se je moral splaziti skrivaj v opekarno in se je splazil na podstrešje. Tam je polil tla s petrolejem, zažgal in se še sam obesil.

Razne novice

Nova cestna zveza: Sv. Jakob v Sloven. goricah—Gornji Dol—Polička vas—Šent Ilj. Po dograditvi važne ceste Sv. Peter pri Mariboru—Ložane ob Pesnici se bo lotil mariborski cestni odbor nove zelo važne cestne zveze, ki bo odprla prometu zapadni del Slovenskih goric. Banovina je odobrila načrte nove ceste: Sv. Jakob—Gornji Dol—Polička vas—Št. Ilj. S to cesto bo vzpostavljena zveza z moderno državno cesto Št. Ilj—Maribor. Tudi krediti za začetna dela so že zagotovljeni. Z delom bodo pričeli v najkrajšem času. Z novo cesto bodo uresničene dolgoletne želje prebivalstva v omenjenih krajih.

To so korenjaki! Župan v Kranjski gori na Gorenjskem je predstavil našemu g. banu pet bratov Grilc, ki so skupaj stari 407 let. Petru je 77 let, Andreju 79, Alojzu 81, Matevžu 84 in Janezu 84 let. Petorica so prave gorenjske grče in še trdnega zdravja.

Krava povrgla tele s šestimi nogami. Posestniku Barliču iz Drtije pri Moravčah na Kranjskem je te dni povrgla krava tele s šestimi nogami. Telička je v ostalem dobro razvita in zdrava. V napotje sta ji nogi, izraščeni iz hrbtnice sredi telesa, kjer visita navzdol po rebrih. Desna noga je nekoliko krajša in sliči sprednji nogi, dočim je leva daljša ter ima obliko zadnje noge. Izrastka obeh nog se s hrbtnico križata in ju žival ne more sama premikati.

Za kaj ima današnji svet denar in čas?

V noči na 23. junij se je vršila v Njujorku borba za svetovno prvenstvo v boksu. Nastopila sta svetovno znana boksarja: Nemec Maks Schmeling in ameriški zamorec Joe Luis. Boj je trajal samo 74 sekund. V tem kratkem času je pobil črnc Nemca tako do nezvesti, da ni vstal v po pravih določenem času in je bil proglašen za čisto premaganega. Boj so prenašali po radiju po vsem svetu. V Nemčiji, kjer so bili prepričani o Schmelingovi zmagi, je bilo pričakovanje nove nemške športne slave nekaj narodni praznik. Na javnih prostorih v Nemčiji so bili postavljeni zvočniki. Potek boja so oddajale vse nemške radiopostaje, ki pa niso imele veliko posla. Zgovorni nemški poročevalec na mestu boja v Njujorku je hitro že v začetku druge minute umolknil, ker je njegov kot zmagovalec v naprej razbobnani junak podlegel zamorcu v nekaj trenutkih. Boksarski odločilni borbi je pristostvovalo do sto tisoč gledalcev in med temi sin ameriškega predsednika Roosevelta. Nemška parnika »Europa« in pa »Hamburg« sta pripeljala iz Nemčije v Njujork 2500 Nemcev, angleški veleparnik »Kraljica Marija« pa izredno mnogo Angležev. Računajo, da je posetilo samo iz Evrope najkrajšo prireditev 30.000 rado-

vednežev. Na vstopnini so kasirali Američani nad en milijon dolarjev. Za boj je dobil zmagovalec Louis 600.000 dolarjev, premagani Schmeling pa 150.000 dolarjev. Vsote so menda največje plačilo za enominutno »delo« ...

Ljudska igra »Krucica«, ki jo je napisal Mariborčan Brumen, je dotiskana in je društvom na razpolago v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila in pri avtorju: Brumen, Maribor, Orožnova ulica 2. Društva, sezite po njej!

Obžalovanja vredni slučaji

Roparski napad na vdovelo krčmarico. V Zrkovcah pod Mariborom se je zgodil v noči na 23. junij roparski napad na 66 letno vdovelo krčmarico Nežo Sel. Ob pol dveh v noči sta izdrla dva tolovaja železni križ iz okna gostilniške sobe in sta se splazila v notranjost hiše. Vse sta pretaknila, ker sta stikala za denarjem. Iz gostilniške sobe sta vdrla v vežo in v stanovanjsko sobo čisto same speče krčmarice, ki se je postavila razbojnikoma v bran. Med ruvanjem je prepoznala v enem tolovaju nekega fanta, ki je bil pri njej prej uslužben. Kakor hitro je napadena poklicala lopova po imenu, se je prestrašil ter zbežal. Za tem se je pognal v žensko tovariš pobeglega, jo je podrl na tla in jo tolkel z nogami. Z zadnjimi močmi se je iztrgala, zbežala iz sobe in zavpila na pomoč. Prihitela je služinčad in tudi drugi ropar se je moral skriti v noč z urnim pobegom. V Selovo krčmo je bil že pred 14 dnevi izvršen vlom in gre tudi v tem primeru za ista storilca. Orožniki s Tezna pri Mariboru so že zaprli zgoraj omenjenega nepridiprava, ki pa odločno zanika udeležbo. Junaško se borečo Selovo so prepeljali v mariborsko bolnišnico, ker ima strto roko in hujše notranje poškodbe.

Hitro izsledeni tolovaji. V noči so se pojavili v hiši posestnika Franca Greifa v Sp. Dupleku pod Mariborom trije maskirani tolovaji. V stanovanje Franca Sterleka so vdrl skozi okno in so zahtevali denar z naperjenimi samokresi ter pod grožnjo smrti. Prebrskali so vse po sobah. Našli so samo dva zlata prstana, dve obveznici Vojne škode in nekaj gotovine. Skupna škoda znaša 2000 din. O zločinu obveščeni orožniki so osumili nekega mladega moškega, pri katerem so dobili revolver. Pri zaslišanju je priznal, da je sodeloval pri roparskem vlamu v Dupleku blizu mosta. Gre za komaj 13 letnega Ludovika Kele iz Nove vasi pri Ptuj. Pred kratkim je bil izpuščen iz zapore, ker je pokradel že več koles. Njegova pomagata sta neki Melhior Pinterič iz Maribora in neki Jakob Juhar iz Slov. goric. Tudi ta dva sta zakrivila že več vlovov in tatvin koles. Ušla sta že orožnikom pri Ljutomeru, ko so ju hoteli zaustaviti na nekem cestnem križišču. Tedaj sta odvrгла kolesi in sta srečno zbežala.

Vlom. V Pacinju pri Ptuj je bilo zadnje dni vlomljeno v trgovino trgovca Tobijasa. Storilci so odnesli razno manufakturo in špecerijsko blago. Najbrž so poskušali isti svedrovci z vlomom v Ivanjcih, kjer so jih pa še pravočasno prepadli.

Soseda med seboj. V Vitomarcih pri Sv. Andražu v Slov. goricah je prišlo med sosedom do krvavega obračuna. K posestniku Tekaču je prišel na obisk 35 letni sosedi Jožef Suhač. Soseda sta bila sama v sobi. Komaj sta izmenjala med seboj ne-

kaj besed, že je odjeknil iz izbe strel. Osebe, katere so čule pok, so prihitele v hišo in so našle Suhača nezvestnega v mlaki krvi. Tekoč mu je pognal v vrat revolversko kroglo. Hudo ranjenega so takoj obvezali in je bil prepeljan z rešilnim avtomobilom v ptujsko bolnišnico. Obstreljeni je v bolnišnici 23. junija umrl. Omenjena sosedka sta se med seboj tožarila.

Dalje časa iskan tat žita prijet. V gozdu na Kamenščaku pri Ljutomeru so prijeli orožniki Jožka Stojka z Mote. Očitajo mu štiri vlome, pri katerih je pokradel pšenico, koruzo in druga živila.

Tat odnesel meso in mast. Jožef Pihler, kmet v Ločicah pri Ptuj, je spravil zadnje dni seno s travnika. Ko se je vrnil domov, je opazil, da je dobil v odsotnosti nezaželjen obisk. Neznani tat mu je sunil vso mast in meso v vrednosti 500 din.

Nenavadna hudobija. V vinogradu Antona Finka v Vešeniku pri Slov. Konjicah so še neodkriti zlobe v noči poškodovale 400 komadov trt s tem, da so uničili šparone. Približna škoda je cenjena na 2000 din za leto. Ker se pa skrajno zlobna poškodba v treh letih ne bo mogla nadomestiti, znaša v celoti preko 6000 din.

Kratko na svobodi. 43 letni delavec iz Pristove pri Šmarju pri Jelšah je presedel pred kratkim sedemletno ječo v mariborski kaznilnici radi kraje. Prvo priložnost v svobodi je uporabil v to, da je izmaknil v noči pekovskemu mojstru Avguštinu Terglavu iz Gaberja pri Celju kolo. V Celju v Cankarjevi ulici je tata na kolesu zaustavil stražnik in ga je pozval, naj mu sledi na stražnico. Zasačeni tat je odvrget kolo in se je spustil v beg proti Zavodni, stražnik jo je ubral za beguncem. Pod Jožefovim hribom je policist dohitel tata, ga je odgnal na stražnico, kjer je priznal dejanje in je bil koj izročen sodišču.

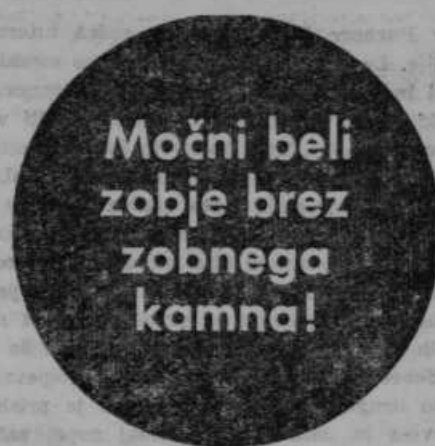
Nevarnega vlomilca so aretirali v Ljubljani. V Ljubljani so prijeli in zaprli na podstrešju hiše Vladimirja Lokarja v Ko-

menskega ulici 30 letnega vlomilca Avgusta Sotošeka iz Podsrede. Sotošek je strokovnjak za vlome na podstrešja in mu očitajo po tej aretaciji 20 nedovoljenih izpraznitev shramb.

Prosluli tolovaj prijet. Orožniki iz Vevč pri Ljubljani so prijeli v Sp. Hrušici v zasebni sobi proslulega tolovaja Ignaca Salaja. Imenovani je star 36 let, rojen v Crensovcih v Prekmurju in se je ukvarjal z vsem mogočim. Nekaj časa je bil krovec, nato čevljar, pozneje trgovski potnik in končno je postal razbojnik. Bil je dvakrat kaznovan radi nekih vlovov na tri leta ječe, vsega pa je prebil po zaporih osem let. Salaj je pobegnil letos 5. januarja kot aretiranec iz splošne bolnišnice v Ljubljani in se je spretno izmikal oblasti. Po pobegu so domnevali, da se je zatekel kam na Hrvaško, a je ostal v resnici v okolici Ljubljane, kjer je bil strah in trepet zlasti vsem in krajem od Ježice proti Sostrem in Lazam. Salaja dolžijo v zadnjem času desetih večjih vlovov, pri katerih se je polastil bogatega plena. Ob aretaciji je presenečeni tolovaj pograbil velik revolver in ga je nameril proti prvemu orožniku. Njegov tovariš je hitro priskočil in iztrgal Salaju revolver iz rok. Razbojnik se je udal orožnikom šele po razorožitvi.

Slovenska Krajina

Sobota. Pri nas je gostovala ljubljanska drama. To je bilo prvo uradno gostovanje naše drame. Sobota je pokazala, da zna ceniti tako visoko ustanovo naše kulture in jezika. Trikrat so gostje nastopili na odru, in sicer z zelo izbranim sporedom. Prvi večer so predvajali Gogoljevo dramo »Ženitev«. Na praznik sv. R. T. popoldan so gledali naši otroci priljubljeno pravljico »Snežulčica«, zvečer pa je imela Sobota priliko videti na odru Nušičevo komedijo »Pokojnik«. Pri vseh predstavah smo imeli priliko slišati lepo dovršeno slovensko besedo in do podrobnosti podano igranje. Dvorana je bila pri vseh predstavah nabito polna. S tem smo naj-

Sargov

KALODONT

proti zobnemu kamnu

bolje pokazali, kako znamo ceniti naše kulturne ustanove in tudi, kako smo potrebni ravno mi ob meji velikega naroda slovenske besede. Drama ni imela pri nas materialnih koristi, saj to ni bil njen namen, imela je pa velik moralni učinek in ravno radi tega smo vodstvu drame kakor tudi igralcem zelo hvaležni. Želimo, da ne bo dolgo, da bomo zopet lahko videli igralce, ki smo jih tako vzljubili.

Šalamenci. Čudno se nam zdi, da hodijo otroci iz naše vasi v dve šoli, in sicer katoličani k Sv. Sebeščanu, luterani pa v Puconce. Tudi naši otroci morajo čutiti politiko. Nekateri prej vsegamogoči ljudje so hoteli na vsak način spraviti našo dečo v šolo v Puconce, ker je pri Sebeščanu šolsko poslopje, ki je last katoličanov in dobi cerkev najemnino. Zahtevali so komisijo, ki naj dožene, kam je otrokom bližje, ali k Sebeščanu ali v Puconce. Vsak pameten človek se je temu smejal, ker že otroci vedo, da je k Sebeščanu bližje kot v Puconce. Meriti bi se namreč morala daljava do šol, ne pa morda le do prvih postopij. In glejte čudo! Dognali so, da

Osem delavcev utonilo v petroleju

V mehiškem Tampicu so pri vrtanju za novimi petrolejskimi vreli naleteli delavci na izredno močan izvir, ki je s takšno silo bruhnil na dan, da je bila odprtina v par minutah zalita do vrha. Delavci so se v strahu za življenje zatekli v bližnjo kantino, katero je petrolej kmalu dosegel. Osem delavcev je pri tem utonilo, ostali so se rešili z urnim begom.

Gosli iz papirja

Neki angleški vojak indijske armade, po imenu Herbert Wratten, je naznanil angleškemu patentnemu uradu nenavadnega patent. V svojem prostem času v Indiji je v neki samotni garniziji našel možnost, kako bi se dale gosli izdelovati iz papirja. Za ta namen

Januš Golec:

Ponarejevalci

Po pripovedovanju strica z Dravskega polja iz preteklih in sedanje dobe

Nemotena pot ga je ugrela, moči so mu pojemale vsled bolečin. Njegov pobeg se je zavlekel v ure radi počasne hoje in ovinkov, katere je moral delati po polju, ker se le ni upal na čisto odprt kolojov.

Pri dobrih prijateljih

Ves onemogel se je priplazil v pozni noči do vasi Loka na Dravskem polju. Potrkal je pri dobrem znancu. Ta mu je odprl in se ga je tako prestrašil, da je na glas zakričal pri prvem pogledu na nočno strašilo v nenavadni obleki. Šele Jurijev proseči glas je prijatelja spomnil nedavne aretacije poznega gosta, ki išče najbrž pomoči ter kritja pred zasledovalci. Spustil ga je v hišo. Begunec se je zgrudil za peč in niti govoriti ni mogel radi šklebetanja zob. Znanec ga je okrepčal z žganjem ter čajem, ga spravil v posteljo in šele izpod tople odeje je Jurij povlekel v presledkih, kako so ga že imeli zaprtega in je zaenkrat srečno pobegnil iz bolnišnice. Razlagal je, da si ni upal na materin dom v Rošnje radi

25

orožnikov, kateri ga bodo že koj drugi dan na vse zgodaj tamkaj iskali. Zavlekel se je z zadnjimi močmi v sosedno Loko, kjer se mora odpočiti v raj nekaj dni ter dobiti drugo obleko.

Orožniška patrulja je pretaknila drugo predpol dne za beguncem vso Rošnje. Nikdo ni vedel povedati, da bi se bil iskani zatekel tjakaj. Na srečo orožnikov v sosedno Loko ni bilo, ampak so zavili v šentjanski gozd, kamor bi se resno preganjani človek skril najlažje.

Jurij se je nemoteno odpočival v Loki dva dni in si hladil s previtki nič dobrega obetajoče rane. Dobrosrčni gostitelj mu je izprosil pri sosedih obleko. V navadnega poljanca oblečen je odšel po dveh dneh na večer v Starošince. Tam se je nameraval ali pozdraviti ali pa umreti pri dobrih ter usmiljenih ljudeh.

V njemu dobro znani vasi je kmalu preprosil nekega posestnika, da mu je dal zatočišče, dokler se ne pozdravi. Jurij je ostal v bolniški postelji v Starošincih celih deset tednov. Usmiljeni Samarijan mu je kupoval v mestu zdravila, s katerimi si je izpiral rane. Dobival je izdatno hrano, premagal je kljub jetičnosti vnetje in rane so se mu začele celiti brez vsake zdravniške pomoči.